

aen die
sten zelfs
helft

en, schij-
at zij tot
n, en dat
niet ver-

nen over-
er eenen
evens van
delijk dat
e voeder-
ste boter
speurrie-
louis.

n van de
zeer prac-
is aan de
vermeer-
l gewaagd
mats niet
het over-
slindt.
rs van?

ten!

p ons dorp
or fel tegen
Dag maakt
nze burge-
siaan.

n de stad en
j zou liever
preken, een
an. Hij kent
dat wanneer
elen op den
e boeren in
broek zou-

Pier Stalens
d, maar dat
Als men nu
dat zou toch
ft. De socia-
n, zij staan
werkbank of
e menschen
n te spreken
of zich be-

oen de socia-
ns een werk
te laven en
jalisten zijn
g naar ver-
wil men ze
bemin uwen
eef goed voor
e socialisten

sen iedereen

hter de kerk
toch eigen-

chters, vijan-
den godsdienst,
e.
kije gekregen
chreven, ant-

zen, zei weer
pastoor ver-

ditmaal voor

ed des ander-
thoffer (wiens
uiszoeeking te
n zoo gerne

de zijn geko-
n den eersten
n burgemees-
zij het meisje
onderworpen
en aanslag op

eester uitge-
s bij, iedereen
len en gezelli-

schiedenis :
heeft hem en
are hij blijven
geworden, en,
oren hebben,
te dat hij zich
een hem als
en een slacht-

de duizenden,
huidige maat-
en eereambten
ijkdommen en
in de samen-

THILO.

boden heeft zulks te doen en gepreekt heeft dat hij dat boekje moest verbranden.

Hij heeft dat gezegd, zei Stalens hierop, ja hij heeft dat gezegd, maar hij heeft daarin geen gelijk. Die de waarheid spreekt moet geen schrik hebben voor de leugens die men zou komen vertellen.

Hewel, zei Kobe de timmerman, ik zal dat boekje ook lezen en dan ook wel te weet komen wat de socialistischen eigenlijk willen.

Zij willen onzen rijken heer graaf vuil maken, dien braven heer die zooveel voor de armen doet, viel hem weer de notaris in de rede.

Daarin hebben zij gelijk, zei Kobe, mijnheer de graaf wordt van jaar tot jaar riker, hij palmt al het land binnen dat hier in het ronde ligt en hij werkt nooit, hij zit altijd in Brussel en van tijd tot tijd hoort men hier van een groot schandaal spreken waarin hij wederom al medeplichtig is. Indien hij zijne geheele fortuin aan de armen gaf, dan zou hij hen maar weer geven wat hij hen onttolen heeft, het weinige dat hij nu geeft dat is nog het duizendste deel niet van al wat hij onrechtvaardig bezit.

Door overvloed van kopij, hebben wij vele artikelen tot een volgend nummer moeten verschuiven.

Uit het arrondissement Brussel

De Landbouwer.

De Landbouwer heeft in Brussel en omstreken bij de Vlaamscheleze inwoners een goed onthaal genoten. Sedert het ontstaan van zijnen Franschen broeder, *Le Laboureur*, waren er hier bij de buitenlieden overal vragen naar een Vlaamsch socialistisch blad, over hunne belangen handelende. Het blad wordt dan ook gretig gelezen en vult eene leemte, die maar al te lang opengebleven was.

Om u daar een bewijs van te geven, heeft men enkel de burgersbladen, en vooral de klerikale dwijlen te openen, hunne razernij stijgt ten top wanneer zij denken dat *De Landbouwer* mogelijk de oogen gaat openen onzer buitenlieden, die zij zoolang op hun gemak, zonder gestoord geweest te zijn, hebben kunnen uitbuiten.

De *Volkstem*, hier gedoopt onder den naam van *Volksklem*, van den miljoennair paraplu Verhaegen, built en tiert, en, om de boeren te misleiden, haalt zij de meest gekende socialistischen aan als opstellers van *De Landbouwer*, doet hen doorgaan als renteniers, miljoennairs of zoo iets dergelijks, dat niets gemeens heeft met den boerenstiel.

Hoe komt dat, indien dat toch allen zulke sukkel van landbouwers zijn, de *Stem* dan toch zoo blaft?

Wij moeten eene eervolle melding geven aan *Le Traitilleur*, die geheel zeker meent den gaai te hebben afgeschoten met onze vrienden te verbeelden op den 7 Sept. 1884 — door de liberalen Buls, Vanderkindere en consoorten, hunne medevolkshaters, gepleegd — en die nu *De Landbouwer* en *Le Laboureur* naar den buiten komen verspreiden.

Proficiat! dat is al te klaar op zijn *Beer-nemsch!* Dit alles laat zien, dat onze vijanden schrik hebben en wij goed werk verrichten.

De propaganda.

Verleden Zondag hebben onze propagandisten te Haeren, Neder-over-Heembeek, Anderghem, Sint-Pieters-Leeuw en Uccle meetings gegeven. Over het algemeen loopen deze meetings goed af en de Brusselsche Werkliedenpartij koestert veel hoop in de toekomst voor den buiten.

Nochtans, op sommige plaatsen, is het nog altijd de pastoor — betaald door de regering om zich met zijne kerk te bemoeien — die ons tegenstand biedt. Zoo was dit ook nog het geval in Sint-Pieters-Leeuw, waar onze vriend Langerock over de belangen der buitenlieden sprak: de boeren waren opgeruid en beleedigden in den beginne den spreker, doch een socialist laat zich zoo gauw niet afschrikken, en deze meeting eindigde ten vollen onder de toejuichingen der meeste aanhoorders, tot groot spijt van den zielenherder en der dronkengemaakte opruiers.

In Uccle was bijna de helft van het dorp te been en onze vriend Dausi had het geluk er eenen tegenspreker (!) te ontmoeten, die daar den gewonen riersaas uiteenzette, onder anderen, dat de socialistischen vijandig zijn aan den godsdienst, aan den eigendom en aan de familie.

Wat een bijval voor Dausi, wanneer hij met zijne bewijzen kenschetste dat de godsdienst niet door de socialistischen aangevallen, maar door de rijke katholieken niet nageleefd werd; dat de eigendom, zooals de beheerschers het nu aan boord leggen, enkel dient om de werkslaven en ook de boeren te doen zwogen en de luie rijken op hun gemak de vruchten van onzen arbeid te laten plukken, alsook dat het familieleven der arme boeren, die in ellende verkeerden, niets aantrekkelijks heeft, tegen de katholieke en lilaale kasteelheeren, die in de stad met snelle poesjes zich graag komen vermaken.

De zoon van Woeste, die ook aanwezig was op de meeting, zag nog groener dan zijnen papa, en om zich te verontschuldigen over deze felle klopping hem door de socialistischen toegediend, zegde hij, bij het heengaan, niets verstaan te hebben, daar dit alles in het Vlaamsch geschiedde.

De Vlaamsche taal is immers te gemeen om gekend te wezen van den zoon van Woeste, afgevaardigde van Aalst, een der Vlaamsche arrondissementen van het land.

Misschien wel komt hier het spreekwoord van pas :

Er zijn geen grooter dooven,
Dan degenen die niet hooren willen.

KLITS-KLETS.

Meetings op den buiten

Zondag 12 Oogst

Haelst, om 9 1/2 ure, na het uitgaan der mis, in de open lucht. — Spreker : gez. R. Van Loo.

Elewyt, om 5 ure, op den Dries. Lokaal : bij De Graaf.

Gr. Bigards, om 9 1/2 ure, na het uitgaan der mis. — Spreker : gez. Vanderlinden.

Ganshoren, om 6 ure, achter het lof. — Spreker : gez. Demey.

Ternath, om 9 ure, bij de wed. Snep, dicht bij de kerk. — Spreker : gez. Van Haelst.

BRIEFWISSELINGEN

LOVENDEGEN

De werklieden in de stad klagen dat de wetten ten voordeele der heeren en ten nadeele van den werkmans gemaakt zijn. De stedelingen hebben niet meer reden om klagen dan wij, buitenmensen. Het is voor ons geen greintje beter! Ik ga u dat spoedig aantoonen.

Wat is een eigenaar en wat is een pachter? Dat zijn twee menschen, die te zamen vruchten winnen. De eene geeft zijn land, de andere zijnen arbeid, zijne zorg, zijne moeite enz. Om rechtvaardig te zijn zou de winst op eerlijke wijze moeten verdeeld worden. Het deel van den eenen, die jaar in, jaar uit zwoegt en werkt, het hoofd vol heeft met bekommernissen, de gevolgen van alle ongelukken alleen moet dragen die de hofstede bedreigen door lange droogte, te veel regen of harden vorst, die alleen lijdt door ziekte en sterfte van zijne beesten op stal, — het deel van den eene, zeggen wij, zou moeten veel grooter zijn, omdat hij al de lasten te dragen heeft en de andere, anders niets doet dan de goudstukken op strijken, die de boer hem met kerstdag moet dragen.

Welnu, dat is zoo niet; het deel van den boer in de winsten is nietig; de pacht is zoodanig hoog, dat de boer, alhoewel hij spaart op al wat hij kan, slechten kost eet, bijna nooit een stukken rundvleesch koopt, op het einde van het jaar niet weet hoe aan de som te geraken, die hij voor pacht en lasten moet betalen. En als de boer spreekt van afslag klopt hij aan doovemans deur. En het gevolg van dien toestand is dat de buitenmensen alle jaren langs om armer worden.

Die toestand moet veranderen en dat kan veranderen als alle werkers van binnen en buiten de stad de handen ineen slagen en met de aanstaande kiezingen voor mannen stemmen, die de wetten zullen maken ten voordeele van de werkers.

De heeren weten dat de buitenmensen beginnen te denken wat ik schrijf; ook zielen zij met de dood op het lijf als zij daaraan peinen en zij zoeken alle middelen uit om dat gevaar van hen af te wenden. Zij geven de socialistischen van de stad uit voor moordnars, dieven, schelmen van alle slach, voor kerels waarin de buitenmensen geen betrouwen mogen stellen.

Zij stichten sociëteiten, die voor doel hebben, zeggen zij, den boerenstiel te verbeteren; maar niemand voelt verbetering; want deze kan alleen bekomen worden door groote verminderingen van pachten, en daarvan spreken zij niet. Ook is het zeker dat in October de rijke heeren niet veel stemmen zullen krijgen van boeren en arbeiders op den buiten : Wij zullen gaan stemmen, en met onze twee handen nog al, voor de kandidaten der socialistischen.

Mijnheer de Opsteller,

Sedert eenigen tijd loopt hier het gerucht, als zou er na de kiezingen een inkomrecht geheven worden op de vreemde granen. En, naar men er bijvoegt, zou dat moeten dienen om de landbouwers ter hulp te komen.

Indien er landbouwers zijn wie dat van pas zou komen; zij zijn niet te vinden in het arrondissement Gent. Ik ken niet eenen boer die graan verkoopt, wel ken ik er velen die — ik ben er één van — graan, voornamelijk haver, inkoopen.

De reden daarvan is, 1° de kleine pacht-hoeven die hier in gebruik zijn, en 2° de gesteldheid van den grond.

Het is bekend dat het in geheel onze streek zeer lichten grond is, gemakkelijk te bewerken, maar zeer mager; daarom behoeven wij zeer veel mest om hem te vetten.

Voor de noodige vette te bekomen, kweeken wij beesten, wiens voeder wij mengen met haver, Welnu, haver hebben wij nooit te veel, integendeel, altijd nog te weinig.

Belast men dus de haver, men belast het eten onzer beesten, belast men rogge of tarwe, men belast het eten van ons zelfden, van onze dienstboden en werklieden, want zelfs de boeren die graan genoeg voor eigen gebruik voortbrengen, zijn er hier zeer schaarsch, wat met kleine brokjes land waarover wij beschikken niet te verwonderen is.

Indien het nu waar is dat de katholieken zinnens zijn inkomende rechten te heffen op den beesten- en menschenkost, zoudt ge niet slecht doen het door alle denkelijke middelen aan de buitenbevolking bekend te maken. Ik durf U verzekeren dat de groote meerderheid der kiezers, zelfs onder de grootste katholieken, tegen hen zouden stemmen.

Hartelijk gegroet.

KOBE SIES.

St-Peters-Rhode

Over een drielal jaren heeft het Kerkfabriek een poel toegedaan op het gehucht « Uilenberg ». Sedert dan zijn al de inwoners beroofd van water. Zonder ophouden vragen de inwoners, gelijk de kikvorschen eenen koning, een bornput, en er is reeds gepetitionneerd geweest aan den heer Gouverneur van Brabant. Geen middel om die ongelukkige boeren water te doen bekomen.

Als gezondheidswerk komt de provincie en den Staat geldelijk tusschen in de kosten voor het leggen van bornputten. De inwoners hebben het aandeel van de gemeente willen betalen uit hunnen eigen zak en nog is er geen put te bekomen. Ik vind dat zulke handelwijze genoeg laat zien dat men de boeren ferm voor den aap houdt!

Gaan de inwoners van den Uilenberg misschien niet genoeg naar den winkel van mijnheer den Burgemeester?

In alle geval er schuilt daar wil achter.

Langdorp

In Langdorp bij Aerschot heeft men gevonden : als dood zijt u opnieuw in leven te brengen. 't Is gansch fin de siècle. Ge sterft, ge gaat... pardon, men gaat naar den beambte van den burgerlijken stand en men verhaalt het geval. Men schrijft uwen naam op een stukje papier nevens of onder anderen. Op het laatste van den trimester of tegen dat de eene of andere bediende komt, gaat men de boeken spoedig in orde zetten en men schrijft u in als geboren. All right! Is dat niet plezant. En zeggen dat er 94 personen die farce gehad hebben. Iets wat minder plezierig was is dat een meisje, die vroeger te Langdorp gewoond had, kwam om te trouwen en men zegde haar dat ze dood was van over verscheidene jaren. Dan heeft het gerecht er zich mede gemoed en de dooden opnieuw doen sterven en aan het meisje gezegd : « Ga en vermenigvuldig U. »

Rillaer

Laatst moest hier een nieuwe veldwachter benoemd worden. Verscheidene brave, kloeke inwoners van Rillaer stelden zich voor om dit plaatsken te vervullen. Het gemeentebestuur dacht er anders over en nam een vreemdeling. Ik ben nochtans overtuigd dat men er van dien kaliber genoeg in Rillaer kon vinden. Men moest zulke bestuurleden, die hoegenaamd toch geen feniksen zijn en zoo weinig met de bewoners van hunne eigene parochie inzitten, eens eene goede wedervergelding geven met aanstaande keus.

Nieuwrode

Iets aan de boeren van St-Peters-Rhode enz.

Als ge eigenaar zijt van een huis en de landbouw gaat al niet te goed, dan zegt ge in uw eigen : « Ik zoude nog wel herberg houden. » Gij loopt naar den brouwer in eene bijgelegen stad, en vermits gij solvabel zijt hebt gij denzelfden dag nog een, twee of drie tonnen bier in den kelder. Gij tapt, het bier is af, gij betaalt en hebt zoo al wat verdiend. Doch de brouwer is reeds met de groote winst weg, want hij scheert de wol en de boer scheert de verkens.

Alles gaat goed. Maar op zekeren dag hebt gij uw geld gereed om den brouwer te betalen, ge krijgt ziekten in huis of stal of een ander ongeluk, ge gebruikt een deel van het geld en ge hebt schuld bij uwen brouwer. Deze lacht al in zijn vuist, hij heeft u in de klauwen. Een of twee jaar nadien is de brouwer eigenaar van uw huis en gij moet uitscheiden van herberg of comptant betalen. Geen geld, geen bier, en de brouwer scheert nogmaals de wol en de boer de verkens. Mij dunkt, als ge in den druk van de historie zijt, dat ge beter zoudt doen u tot den notaris te begeven, die koopen zelf niet uit ter hand en voor zij doen verkoopen hebben zij nog al veel geduld. Zoo kunt gij nog bij spartelen. Van den anderen kant zijt ge dan nog zeker de volle waarde van uwen eigendom te ontvangen.

UIT DRONGEN

Sedert eenige jaren bestaat in onze gemeente 't gebruik, om binst de maanden Mei en Juni — een tijdperk van weinig werk voor de buitenwerklieden — de straten en wegen, welke gedurende den winter schier onbruikbaar worden, te herstellen.

Ons gemeentebestuur, samengesteld uitsluitelijk uit katholieke raadsleden, die « ja » knikken op de verklaringen van M. P., heeft dees jaar een groot deel dezer werken verwaarloosd ten einde besparingen te doen.

Indien de gemeenteraad heringericht ware en vrijzinnige werklieden er hun woord te zeggen hadden, zou men dergelijke feiten niet zien gebeuren ten nadeele van werkmans en landbouwer, maar wel ten profijte van geheel de werkende klasse, die dan nog zeer dikwijls haar lastig moet verrichten tot aan de knieën in de modder plassend.

Toekomstige week iets over 't armbestuur.

C. H.

VAN ALLES WAT

Uit Middelburg ontvangen wij een schrijven krachtadig protesteerend, tegen het verbod van den invoer van melkvarkens en hoornvee.

De inkomende rechten zegt onze briefschrijver hebben geen ander doel dan het behoud der hooge pachten in België. De boeren zelf profiteren er niets van.

Onze briefwisselaar uit het kanton Nino-ve zegt dat *De Landbouwer* overal goed wordt onthaald en de boeren 't akkoord zijn dat er verandering moet komen. Velen bestudeeren nu de wijze waarop de socialistischen verbetering willen brengen.

Men schrijft ons uit de omstreken van Geeraardsbergen :

Bravo voor *De Landbouwer*. Al de buitenlieden lezen hem hier met veel genoegen.

Wilt gij nu een voorstel opnemen van mij? Ik zou willen dat de socialistischen in de Kamer eene wet voorstellen :

1. Bepalende dat eene hectare grond boven de 90 tot 100 fr. niet mag verhuurd worden.
2. Afschaffing der tabaksrechten. Ware den tabak niet belast, dan zouden velen nog een partijtjen planten na den koolzaadoogst 't is te zeggen op het einde der maand Juni, en dien tabak is nog bij tijd rijp, om den grond aanstonds met de eene of andere graansoort te bezaaien.

Deze tabak is doorgaans nog eene halve vrucht, den koolzaad akker ligt toch tot in Oktober ledig.

Heden ware gansch of bijna gansch den opbrengst voor den ontvanger der rechtstreeksche belastingen.

3. Verbod voor de eigenaars, van ten hunnen profijte te planten langs heen de velden.

N.B. — *De Landbouwer* treedt ten volle deze drie voorstellen bij.

Prijskampen en markt van paarden en vee te Wachtebeke. — Op Zondag 3 September, zullen te Wachtebeke, ten gehuchte « Peene », groote prijskampen van paarden en vee plaats hebben. Van nu af zijn talrijke bijtredingen toegezegd. De inschrijvingen zullen ontvangen worden in het sekretariaat te Wachtebeke, tot 1 September, vóór den middag.

De prijskampen zijn verdeeld in verschillende afdelingen, voor paarden (hengsten, merrien) en voor vee (stieren, ossen, varzen en melkkoeien).

Na afloop der prijskampen wordt op de Groote Plaats van Wachtebeke eene markt van paarden, vee en varkens gehouden, welke eveneens uiterst belangrijk zal zijn.

Als prijzen voor de prijskampen worden uitgelooft : geldsommen van 150 fr., 100 fr., 80 fr. en 40 fr. zilveren en bronzen medallien en kunstdiplomas.

Aan de personen die de meeste beesten ter markt zullen gebracht hebben, zullen insgelijks prijzen in geldsommen en medallien worden uitgelooft.

De prijzen worden geschonken door den Franschen nijveraer M. Poullier-Ketele.

Het is het tweede jaar dat prijskampen en markten te Wachtebeke worden gehouden.

De jury, gelast met het beoordeelen der prijskampen, is heel en al samengesteld uit Franschelandgenooten van den heer Poullier-Ketele, die de mededingers niet kennen, hetgeen voor deze laatste eene waarborg van onpartijdigheid is.

De minister van den landbouw, de gouverneur en andere overheden, alsmede gekende landbouwkundigen zullen uitgenoodigd worden de prijskampen bij te wonen.

Staats Tuin- en Landbouwschool te Gent. — De uitgangsexamen zijn Zaterdag, 4 Augusti, in dit gesticht afgelopen. Het diploma van tuinbouwkunde werd bekomen, met groote onderscheiding, door de heeren